

2023 VAKWERKBOEK

Graad 11

REKENINGKUNDE

'n Gemeenskaplike inisiatief tussen die Wes-Kaapse Onderwysdepartement en die Universiteit Stellenbosch.

BROADCAST SESSIONS

Liewe Graad 11 Rekeningkunde leerder

Welkom by die Telematiese onderrigprojek. Die 2023 Gr 11 Rekeningkunde program is daarop gerig om jou begrip van die Rekeningkundige proses en foci op die **basiese kennis en vaardighede** wat nodig is om suksesvol in Rekeningkunde te wees, te versterk.

Gebruik hierdie geleentheid om dit wat in die klas onderrig was, te konsolideer. Die 2023 Telematiese lesse sal Gr 10 werk hersien, berekeninge ten opsigte van waardevermindering uiteensit, fokus op Gr 11 bateverkope, duidelikheid verskaf op jaareind-aansuiwings, finansiële state, asook begrotings en voorraadstelsels.

Jy kan op jou eie of met studiemats deur die aktiwiteite werk, maar jy sal meer die waarde geniet deur ook die direkte video lesse te volg en die interaksie met die aanbieder met vrae via SMS, WhatsApp of die Telematiese Facebook bladsy.

Met hierdie vak sal jy toegerus word met waardevolle lewensvaardighede wat jy in enige beroep kan toepas en ook in jou eie persoonlike lewe, soos ordelikheid, deeglikheid, netheid, noukeurigheid, akkuraatheid, etiese gedrag, gesonde oordeel, georganiseerdheid sowel as kritiese, logiese en analitiese vermoëns. **Rekeningkunde is 'n opwindende, interessante en dinamiese vak. Besluit dadelik om dit te geniet, of selfs beter, om daarvoor lief te wees!**

“PASSIE + VISIE + AKSIE is die antwoord tot sukses” is die wenleuse van Marilyn King, 'n VSA Olimpiese Vyfkampatleet.

Wees passievol oor jou Rekeningkunde, skep 'n **visie** van wat jy daarmee wil bereik en reageer op jou passie en visie deur hard te werk aan die vak, dan **sal** jy suksesvol wees.

Alles van die beste.

Me JP Conradie

WKOD SKB Rekeningkunde

Sessie	Datum	Tyd	Onderwerp
1	08/02/2023 Eng 09/02/2023 Afr	16h00-17h00	Vaste bates: Berekeninge en Algemene Grootboek
2	15/02/2023 Eng 16/02/2023 Afr	15h00-16h00	Vaste bates: Nota tot Vaste Bates
3	20/02/2023	15h00-16h00 Eng 16h00 -17h00 Afr	Finansiële State van Vennootskap
4	21/08/2023 Eng 22/08/2023 Afr	15h00-16h00	Finansiële State van Vennootskap
5	23/08/2023 Eng 24/08/2023 Afr	15h00-16h00	Begrotings
6	25/10/2023 Eng 26/10/2023 Afr	15h00-16h00 16h00 -17h00	Voorraadstelsels

TERMINOLOGIE

Term	Definisie/ Beskrywing
Waardevermindering	Die vermindering van die waarde van 'n bate. Waardevermindering is 'n toegerekende uitgawe omdat deel van die koste aan 'n spesifieke rekeningkundige tydperk geallokeer word.
Opgehoopte waardevermindering	Die totale waardevermindering van die bate oor 'n tydperk
Boekwaarde (drawaarde)	Die oorspronklike kosprys minus die waardevermindering oor die tydperk waartydens die bate in die onderneming se gebruik was.
Residuele bedrag	Die volle bedrag van die bate kan nie afgeskryf word vir solank dit in die onderneming se besit is nie. Die drawaarde word op R1 gehou.
Kosprysmetode	Ook genoem die vaste paaiement metode of reguitlynmetode.
Verminderde saldometode	Ook genoem drawaarde-/boekwaardemetode. Waardevermindering word afgeskryf op die drawaarde van die bate.
Lewensduur	Die tydperk wat die onderneming verwag om 'n afskryfbare bate te gebruik. Die fisiese lewensduur van 'n bate, 'n rekenaar het byvoorbeeld 'n fisiese lewensduur van vyf jaar.
Rekeningkundige periode / Finansiële jaar	Die 12-maande tydperk wat deur die eienaar vir finansiële verslagdoening gekies is, bv. 1 Julie 2022 tot 30 Junie 2023
Omsigtigheidskonsep	Finansiële resultate word op 'n konserwatiewe wyse gerapporteer.
Aansuiwering	Die 'veranderinge' aan sommige syfers in die Vooraansuiweringproefbalans om die korrekte netto wins vir 'n spesifieke finansiële tydperk te bereken (en om die AARP-beginsels vir die finansiële verslagdoeningstydperk toe te pas)
Staat van Omvattende inkomste	Die verslag wat die finansiële RESULTAAT van bedrywighede vir een finansiële jaar toon, dit wil sê wins of verlies.
Staat van Finansiële posisie	Die verslag wat die finansiële POSISIE (welvaart / waarde) van die besigheid op die laaste dag van 'n finansiële jaar toon.
Netto waarde	Bates - Laste
Vennootskapsooreenkoms	'n Kontrak tussen ten minste twee persone, waar hulle hul bates en vaardighede kombineer met die doel om 'n wins te maak en te deel.

SESSIE 1 | VASTE BATES

VYF STAPPE OM TE VOLG ALVORENS DIE ONDERNEMING 'N BATE VERVREEM:

Stappe	Transaksie	Rekening gedebiteer	Rekening gekrediteer
1	Waardevermindering Bereken waardevermindering vir die huidige jaar (indien nodig)	Waardevermindering	Opgehoopte Waardevermindering
2	Opgehoopte waardevermindering Bereken die totale opgehoopte waardevermindering op die datum van vervreemding (die saldo aan die begin van die jaar + die waardevermindering tot op die datum van vervreemding (soos bereken in Stap 1)	Opgehoopte Waardevermindering	Bateverkope
3	Kosprijs Dra die kosprijs van bate oor	Bateverkope	Bate-rekening (bv Voertuie)
4	Verkoopprijs Dra die verkoopprijs by die vervreemding van die bate oor: <ul style="list-style-type: none"> • Verkoop vir kontant • Verkoop op krediet • Geneem deur eienaar vir eie gebruik • Donasie maak 	Bank Debiteure-kontrole Onttrekkings Donasies	Bateverkope
5	Bereken wins/verlies: <ul style="list-style-type: none"> • Dra wins oor • Dra verlies oor 	Bateverkope Verlies met bateverkope	Wins met bateverkope Bateverkope

SESSIE 1 | Vaste bates: Berekeninge en Algemene Grootboek

Aktiwiteit 1

Die volgende inligting verskyn in die boeke van Trudy Handelaars vir die finansële jaar geëindig 31 Desember 2022.

INSTRUKSIE:

- 1.1.1 Vul die ontbrekende bedrae /besondere hede aangedui deur (a) tot (d) in die Toerusting-rekening in.
- 1.1.2 Voltooi die volgende rekeninge in die Algemene Grootboek vir die jaar geëindig 31 Desember 2022.
- Opgehoopte waardevermindering op Toerusting (Balanseer die rekening)
 - Bateverkope-rekening
 - Waardevermindering

INLIGTING:

A.

TOERUSTING

B5

2022 Jan	1	Saldo	a/b	160 000	2022 April	30	(a)	AJ	(d)
Okt	31	(b)	KJ	(c)			Saldo	o/d	132 000
				202 000					

- B. Opgehoopte waardevermindering op toerusting op 1 Januarie 2022: R112 000.
- C. Die ou toerusting was verkoop vir R15 000 kontant. Die opgehoopte waardervermindering was R57 000 op 1 Januarie 2022.
- D. Waardevermindering op toerusting word voorsien teen 15% p.j. op die drawaarde.

SESSIE 1 | Vaste bates: Berekeninge en Algemene Grootboek

AKTIWITEIT 1.1 (Antwoordblad)

1.1.1	Vul die ontbrekende bedrae / besonderhede aangedui deur (a) tot (d) in die Toerusting-rekening in.
(a)	
(b)	
(c)	
(d)	

1.1.2

ALGEMENE GROOTBOEK VAN TRUDY HANDELAARS
Opgehoopte waardevermindering op Toerusting
B7

Bateverkope
N9

Waardevermindering
N10

SESSIE 1 | Vaste bates: Berekeninge en Algemene Grootboek

AKTIWITEIT 1.2

Die inligting hieronder is geneem uit die rekords van Kirby Handelaars op 30 Junie 2022.

INSTRUKSIE:

1.2.1 Bereken die volgende:

Waardevermindering op die voertuig verkoop op 1 Maart 2022.

Totale waardevermindering vir die jaar geëindig 30 Junie 2022

1.2.2 Voltooi die Algemene Grootboek-rekeninge hieronder voorsien.

Balanseer/sluit dit af aan die einde van die finansiële jaar.

INLIGTING:

A. Die volgende rekeninge verskyn in die Algemene Grootboek van Kirby Handelaars. Sommige van die inligting is in bereken gebring.

ALGEMENE GROOTBOEK VAN KIRBY HANDELAARS

VOERTUIE

B6

2021									
Jul	1	Saldo	a/b	570 000					
Okt	30	?	KJ	60 000					

OPGEHOOPTE WAARDEVERMINDERING OP VOERTUIE

B7

					2021				
					Jul	1	Saldo	a/b	254 000
					2022		Waardever-		?
					Mar	1	minding	AJ	
					2022		Waardever-		?
					Jun	30	minding	AJ	

BATEVERKOPE

N10

2022					2022				
Mar	1	?	AJ	185 000	Mar	1	?	AJ	?
							Debiteure-		45 000
							kontrole		

SESSIE 1 | Vaste bates: Berekeninge en Algemene Grootboek

Aktiwiteit 1.2 (Antwoordblad)

1.2.1	<ul style="list-style-type: none">• Waardevermindering op voertuig verkoop op 1 Maart 2022
	<ul style="list-style-type: none">• Totale waardevermindering vir die jaar geëindig 30 Junie 2022.

SESSIE 1 | Vaste bates: Berekeninge en Algemene Grootboek

1.2.2

ALGEMENE GROOTBOEK VAN KIRBY HANDELAARS

VOERTUIE

B6

2021									
Jul	1	Saldo	a/b	570 000					
Okt	31		AJ	60 000					

OPGEHOOPTE WAARDEVERMINDERING OP VOERTUIE

B7

					2021				
					Jul	1	Saldo	a/b	254 000
					2022		Waarde-		
					Mrt	1	vermindering	AJ	
					2022		Waarde-		
					Jun	30	vermindering	AJ	

BATEVERKOPE

N10

2022					2022				
Mrt	1		AJ	185 000	Mrt	1		AJ	45 000

SESSIE 2 | Vaste Bate nota & Bateverkope

AKTIWITEIT 2:1

Die inligting hieronder is geneem uit die rekords van Fanie Winkels op 30 Junie 2022, die einde van hulle finansiële jaar.

INSTRUKSIE:

- 2.1.1 Stel die Bateverkope rekening op.
- 2.1.2 Voltooi die Nota tot vaste / tasbare bates op 30 Junie 2022. Toon bewerkings in die spatie voorsien.

INLIGTING:

Jy word voorsien met die Voor-aansuiwerings bedrae van Fanie Winkels aan die jaareinde, 30 Junie 2022.

Grond en geboue	R3 400 000
Voertuie teen kosprys	790 000
Toerusting teen kosprys	220 000
Opgehoopte waardevermindering op voertuie (01.07.2021)	360 250
Opgehoopte waardevermindering op toerusting (01.07.2021)	155 000

AANSUIWERINGS / ADDISIONELE INLIGTING:

Voorsien vir waardevermindering soos volg: op voertuie teen 20% p.j. op die verminderde saldo-metode en op toerusting teen 15% p.j. op kosprys.

Nota:

- A. Opknappings is aan die geboue gebring, R80 000. Hierdie is korrek opgeteken.
- B. 'n Nuwe voertuig met 'n kosprys van R290 000 was aangekoop op 1 Januarie 2022. Hierdie is korrek opgeteken.
- C. Toerusting met 'n kosprys van R35 000 was verkoop aan 'n werknemer vir R3 500 kontant op 31 Oktober 2022.
Die drawaarde / boekwaarde van hierdie toerusting op die 1ste dag van die finansiële jaar was R3 800. Die boekhouer het geen inskrywings vir hierdie transaksies gemaak nie aangesien hy onseker was van die prosedure.
- D. Addisionele toerusting ten bedrae van R36 500 was aangekoop op 30 Oktober 2021. Hierdie is nog nie opgeteken nie.

SESSIE 2 | Vaste Bate nota & Bateverkope

AKTIWITEIT 2.1 (Antwoordblad)

 ALGEMENE GROOTBOEK VAN FANIE WINKELS
 BATEVERKOPE

VASTE / TASBARE BATES	Grond en Geboue	Voertuie	Toerusting
Drawaarde aan die begin van jaar			
Kosprys			
Opgehoopte waardevermindering			
Bewegings:			
Byvoegings teen kosprys			
Verkope teen drawaarde			
Waardevermindering vir die jaar			
Drawaarde aan die einde van jaar			
Kosprys			
Opgehoopte waardevermindering			

SESSIE 2 | Vaste Bate nota & Bateverkope

AKTIWITEIT: 2.2

Die vaste bate inligting verskyn in die boeke van Layla Handelaars vir die jaar geëindig 28 Februarie 2022.

INSTRUKSIE:

- 2.2.1 Bereken die ontbrekende bedrae aangedui deur (a) tot (e) op die onvolledige Vaste Bate nota voorsien.
- 2.2.2 Die voorbereiding van 'n Vaste Bate Register dien as 'n belangrike beheermaatreël. Verduidelik kortliks hoekom. Voorsien TWEE geldige punte.

INLIGTING:

A.

VASTE / TASBARE BATES	Grond & geboue	Toerusting
Drawaarde aan begin van jaar	1 300 000	(b)
Kosprys	1 300 000	420 000
Opgehoopte waardevermindering		(186 000)
Bewegings:		
Byvoegings teen kosprys	(a)	160 000
Verkope teen drawaarde		(c)
Waardevermindering vir jaar		(d)
Drawaarde aan einde van jaar	1 750 000	
Kosprys	1 750 000	(e)
Opgehoopte waardevermindering		

B. 'n Nuwe stoorkamer is gedurende die jaar aangebou.

C. Toerusting:

- Op 30 Oktober 2021 is ou toerusting met 'n kosprys van R90 000 ingeruil vir nuwe toerusting ter waarde van R160 000. Die inruilbedrag ontvang was R58 200. Die opgehoopte waardevermindering op die toerusting ingeruil was R27 000 op 1 Maart 2021.
- Toerusting word gedepresieer teen 15% op drawaarde

SESSIE 2 | Vaste Bate nota & Bateverkope

AKTIWITEIT 2.2 (Antwoordblad)

2.2.1	Bereken die ontbrekende bedrae aangedui deur (a) tot (e) op die onvolledige Vaste Bate nota voorsien.	
	BEWERKINGS	ANTWOORD
(a)		
(b)		
(c)		
(d)	Vervreemding:	
	Nuut:	
	Oud:	
(e)		

2.2.2	Die voorbereiding van 'n Vaste Bate Register dien as 'n belangrike beheermaatreël. Verduidelik kortliks hoekom. Voorsien TWEE geldige punte.

SESSIE 3 | Finansiële state

Onthou:

- Staat van Omvattende inkomste (Inkomstestaat) – weerspieël die finansiële resultaat (wins of verlies) vir een finansiële jaar
- Staat van Finansiële posisie (Balansstaat) – weerspieël die finansiële welvaart / waarde van 'n besigheid sedert dit begin het

AKTIWITEIT 3.1

Die volgende inligting het betrekking op Calana Winkels. Die finansiële jaar eindig op 30 Junie 2022. Die onderneming gebruik die deurlopende voorraadstelsel.

INSTRUKSIE:

3.1.1 Verwys na inligting B.

Gebruik die tabel voorsien om die korrekte netto wins na belasting vir jaar geëindig 30 Junie 2021 te bereken. Dui '+' vir vermeerdering en '-' vir vermindering aan.

3.1.2 Voltooi die Nota tot Lopende Rekening soos op 30 Junie 2022 op.

A. Uittreksel van lys van saldo's / totale op 30 Junie 2022

Staat van Finansiële Posisie rekeninge afdeling		
Kapitaal: Calum	2 800 000	
Kapitaal: Anna	2 400 000	
Lopende rekening: Calum (1 Julie 2021)	140 000	Kt
Lopende rekening: Anna (1 Julie 2021)	4 000	Dt
Onttrekkings: Calum	265 000	
Onttrekkings: Anna	230 000	
Handelsvoorraad	406 400	
Debiteurekontrole	632 000	
Voorsiening vir oninbare skulde (1 Julie 2021)	22 800	
SA Mediesehulpfonds	12 400	
Krediteurekontrole	462 000	

SESSIE 3 | Finansiële state

- B. 'n Netto wins van R4 987 200 is bereken **ALVORENS** die volgende in berekening gebring / die volgende inligting reggestel is.
- (i) Handelsvoorraad op 30 Junie 2022 is gewaardeer op R383 800.
 - (ii) Voorsiening vir oninbare skulde moet aangesuiwer word na R18 000
 - (iii) Huurinkomste:
Huur van R74 000 was ontvang vanaf 'n huurder vir die tydperk 1 Julie 2021 tot 31 Augustus 2022. Hierdie is opgeteken. Hierdie bedrag neem in berekening 'n vermindering van R750 per maand vanaf 1 Mei 2021. Die jaareindaansuiwering is nog nie gemaak nie.
 - (iv) 'n Jaarlikse versekeringspremie van R12 000 is betaal vir die tydperk 1 November 2021 tot 31 Oktober 2022.
 - (v) Die ouditeur het ontdek dat die wins op die verkope van 'n bate, R13 600, verkeerdelik as 'n verlies aangedui is.
 - (vi) Die bedrag verskuldig aan SA Mediesehulpfonds is wel betaal, maar die boekhouer het vergeet om die betaling in die KBJ op te teken.
- C. Verdeling van winste en kapitaalbydraes:
- (i) Primêre verspreiding van winste:
 - Beide vennote is geregtig op 'n salaris van R35 000 per maand.
 - Calum is geregtig op 'n produksiebonus van R12 000 vir sy addisionele bestuursrol in die vennootskap.
 - Rente op kapitaal word bereken teen 8% van die kapitaalsaldo's.
 - Op 1 Oktober 2021, het Calum sy kapitaalbydrae verhoog deur 'n voertuig ter waarde van R60 000 tot die vennootskap by te dra. Hierdie is alreeds korrek opgeteken.
 - Op 30 Junie 2022 het Anna haar kapitaal met R20 000 verminder. Hierdie is nog nie in berekening gebring nie.
 - Vennote deel die oorblywende winste / verliese in die verhouding 3 : 2

SESSIE 3 | Finansiële state

**AKTIWITEIT 3.1
BEREKENING VAN NETTO WINS**

Verkeerde netto wins	
Netto wins	

NOTA TOT LOPENDE REKENINGE: 30 JUNIE 2022

	Calum	Anna
Wins soos per Staat van Omvattende inkomste		
Salarisse		
Rente op kapitaal		
Bonus		
Finale verdeling van winste		
Oorblywende inkomste vir die jaar		
Behoue inkomste aan die begin		
Behoue inkomste aan die einde		

SESSIE 4 | Finansiële state**AKTIWITEIT 4**

Die inligting is geneem uit die boeke van JayZee Handelaars op 28 Februarie 2023.

INSTRUKSIE:**VERLANG:**

- 4.1.1 Berei die Staat van Finansiële Posisie voor op 28 Februarie 2023. Sommige bedrare is ingevul op die Antwoordblad.
- 4.1.2 Berei die Handels en ander betaalbare bedrae nota tot die finansiële state voor.

LYS VAN SALDO'S OP 28 FEBRUARIE 2023

Lopende rekening: Jayde	R800 000
Lopende rekening: Zeenat	900 000
Vaste deposito: QR Bank	380 000
Oortrokke bank	25 000
Spaarrekening	15 000
Kleinkas	1 850
Uitgawes betaalbaar / Opgeloop	7 100
Vooruitontvange inkomste / Uitgestelde inkomste	5 800
Krediteurekontrole	?
Lening: AB Bank	?

SESSIE 4 | Finansiële state

ADDISIONELE INLIGTING:

- (i) Die vaste deposito met QR Bank bestaan uit TWEE deposito's:
- R120 000 verval op 31 Julie 2022
 - R260 000 verval op 31 Julie 2023
- (ii) Die leningstaat ontvang vanaf AB Bank op 28 Februarie 2023 toon die volgende:

Saldo op 1 Maart 2022	1 680 000
Rente	90 000
Terugbetalings (rente ingesluit)	225 000
Saldo op 28 Februarie 2023	?

Die leningsooreenkoms stipuleer dat 'n vaste kapitaalgedeelte van die lening jaarliks terugbetaal moet word.

- (iii) 'n Nuwe werknemer het halfpad deur Februarie by die onderneming begin werk. Die boekhouer het slegs die uitgawe gedeelte van die transaksie geprosesseer.
- Netto salaris: R18 300 (halwe maand)
- LBS: 18%
- WVF: 1%
- WVF-bydraes 1%
- (iv) Bedryfsverhouding op 28 Februarie 2023 is 2,5 : 1
- (v) Vuurproefverhouding op 28 Februarie 2023 is 1,5 : 1

SESSIE 4 | Finansiële state

AKTIWITEIT 4 (Antwoordblad)

**JAYZEE HANDELAARS
STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE OP 28 FEBRUARIE 2023**

BATES	
Nie-bedryfsbates	
Vaste bates	
Finansiële bates	
Bedryfsbates	
Voorraad	
Handels en ander ontvangbare bedrae	
Kontant en kontantekwivalente	
TOTALE BATES	
EKWITEIT EN LASTE	
Vennootskapsekwiteit	
Kapitaal	
Lopende rekening	
Nie-bedryfslaste	
Lening: AB Bank	
Bedryfslaste	
Handels- en ander betaalbare bedrae	
TOTALE EKWITEIT EN LASTE	

<u>Handels- en ander betaalbare bedrae</u>	
Krediteurekontrole	

SESSIE 5 | Begrotings

Onthou:

Die kontantbegroting: fokus op toekomstige invloei en uitvloei van kontant d.w.s. toon die toekomstige kontantposisie van die onderneming (ontvangste en betalings)

Geprojekteerde Staat van Omvattende Inkomste: toon die verwagte wins / verlies (inkomste en uitgawes)

AKTIWITEIT 5.1

U word voorsien van inligting met betrekking tot Daisy Handelaars.

INSTRUKSIE:

- 5.1.1 Voltooi die debiteure-invorderingskedule vir November 2023
- 5.1.2 Bereken die ontbrekende syfers aangedui deur (i) – (v) op die kontantbegroting
- 5.1.3 Bereken die oninbare skule wat afgeskryf moet word op 31 Oktober 2023.
- 5.1.4 Die huur sal verhoog op 1 November 2023. Bereken die persentasie verhoging.
- 5.1.5 Rente op lening word betaal op die laaste dag van elke maand en word nie gekapitaliseer nie. Bereken die leningsaldo op 1 Oktober 2023.
- 5.1.6 Verwys na die werklike syfers vir Oktober 2023 (Inligting F).
Lewer kommentaar oor die beheer van Advertensies en Onderhoud soos begroot.

Inligting:

A. Verkope en Koste van verkope bedrae:

Maand	Totale verkope	Koste van verkope
Augustus 2023	188 000	117 500
September 2023	200 000	125 000
Oktober 2023	240 000	150 000
November 2023	224 000	140 000

LET WEL: 70% van totale verkope is kontant

B. Debiteure betaal huidiglik volgens die volgende trant:

- 10% betaal in die maand van verkope en ontvang 5% korting.
- 70% betaal in die eerste maand wat volg op die maand van verkope.
- 18% betaal in die tweede maand wat volg op die maand van verkope.
- Die saldo word afgeskryf in die derde maand wat volg op die maand van verkope.

C. 'n Vaste basis voorraad word handhaaf. Voorraad word vervang in die maand van verkope.

D. 60% van totale aankope is op krediet. Krediteure word betaal in die tweede maand wat volg op die maand van aankope.

SESSIE 5 | Begrotings

E: Uittreksel: Kontantbegroting vir die periode Oktober tot November 2023

	Oktober		November	
ONTVANGSTE				
Kontantverkope	(i)			
Invorderings van debiteure				
Huurinkomste	8 200		8 774	
Totale ontvangste				
BETALINGS				
Kontantaankope	(ii)		56 000	
Betalings aan krediteure	70 500		(iii)	
Salaris – winkelbestuurder	14 000		16 100	
Salarisse - winkelassistente				
Onderhoud van toerusting	4 600		4 600	
Advertensies	9 000		12 000	
Paaiement op lening			30 000	
Rente op lening (15% p.j.)	2 375		2 000	
Deposito op motorvoertuig	30 000			
Paaiement op motorvoertuig			9 800	
Ander bedryfsuitgawes				
Totale betalings				
Kontantsurplus / -tekort	(17 900)		34 800	
Banksaldo	(25 600)		(iv)	
Banksaldo aan einde van maand	(43 500)		(v)	

F. Werklike syfers vir Oktober

Advertensies	R9 700
Onderhoud aan toerusting	R900

SESSIE 5 | Begrotings

AKTIWITEIT 5.1 (Antwoordblad)

5.1.1 DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE VIR NOVEMBER 2023

MAAND	KREDIETVERKOPE	OKTOBER	NOVEMBER
Augustus	56 400		
September	60 000		42 000
Oktober		6 840	
November	67 200		

5.1.2

	BEWERKINGS	ANTWOORD
(i)		
(ii)		
(iii)		
(iv)		
(v)		

SESSIE 5 | Begrotings

5.1.3	Bereken die oninbare skulde wat afgeskryf moet word op 31 Oktober 2023.
5.1.4	Die huur sal verhoog op 1 November 2023. Bereken die persentasie verhoging.
5.1.5	Rente op lening word betaal op die laaste dag van elke maand en word nie gekapitaliseer nie. Bereken die leningsaldo op 1 Oktober 2023.
5.1.6	Lewer kommentaar oor die beheer van Advertensies en Onderhoud soos begroot.
Advertensies:	
Onderhoud:	

SESSIE 5 | Begrotings

AKTIWITEIT 5.2

5.2.1 Verwys na inligting A en B en bereken die volgende.

- (i) Die kredietverkope verwag vir Desember 2023.
- (ii) Die totale koste van verkope verwag vir Oktober 2023.
- (iii) Die bedrae verteenwoordig deur die letters **(a)** tot **(c)**.

5.2.2 Behoort die bestuur van Zizi Klerewinkel tevrede te wees met die wyse waarop debiteure hulle rekeninge vereffen? Haal syfers aan om jou antwoord te ondersteun.

5.2.3 Verwys na inligting C.

5.2.3.1 Verkope strategie:

- Identifiseer TWEE strategieë (behalwe advertensies) wat die onderneming gebruik het om hulle verkope teikens vir Desember 2023 te bereik het. Haal syfers aan.
- Verduidelik of hierdie goeie strategieë was al dan nie. Verskaf **EEN** punt met syfers.

A.	Oktober	November	Desember
KONTANTONTVANGSTE			
Kontantverkope	900 000	192 000	216 000
Kontant vanaf debiteure	750 000	1 780 000	(b)
Lening: KC Bank		600 000	
Huurinkomste	(a)	9 430	9 430
KONTANTBETALINGS			
Kontantaankope van voorraad	1 800 000	?	?
Betaling aan krediteure	400 000	(c)	?
Lening en rente betaal			22 500
Salarisse en lone	198 000	201 960	206 900

SESSIE 5 | Begrotings

Addisionele inligting:

- Die onderneming gebruik 'n winsopslag van 50% op kosprys te alle tye.
- Kredietverkope beloop 'n vaste persentasie van verkope.
- Dit word verwag dat Kredietverkope vir Oktober 2023 'n bedrag van R3 600 000 sal wees en vir November 2023, R768 000.

Daar word verwag van debiteure om hulle rekeninge binne 30 dae te vereffen.

- 80% in die maand wat volg na die kredietverkope
- 15% in die tweede maand na die kredietverkope
- 5% word verwag om as oninbaar afgeskryf te word
- Die onderneming werk op 'n vaste basis voorraadvlak.
- Kontantaankope sal na verwagting bestaan uit 60% van alle voorraad aangekoop.
- Krediteure terme is 30 dae. Hierdie terme sal te alle tye nagekom word.
- Huurinkomste is onderhewig aan 'n jaarlikse verhoging van 15% op 1 November elke jaar.

A. Die eienaar van Zizi Klerewinkel is bekommerd oor die volgende items vir Desember 2023:

	BEGROOT R	WERKLIK R	VARIANSIE R
Kontantverkope	192 000	174 000	-18 000
Kredietverkope	486 000	512 000	+26 000
Invorderings vanaf debiteure	445 000	340 000	-105 000
Betalings aan krediteure	195 000	110 000	-85 000
Afleweringkoste	0	29 000	-29 000
Verpakkingsmateriaal	4 100	3 400	-700

SESSIE 5 | Begrotings

AKTIWITEIT 5.2 (Antwoordblad)

5.2.1	(i)	Die kredietverkope verwag vir Desember 2023.
	(ii)	Totale koste van verkope verwag vir Oktober 2023.
	(iii)	Bereken die bedrae verteenwoordig deur die letter (a) tot (c).

	BEWERKINGS	ANTWOORD
(a)		
(b)		
(c)		

SESSIE 5 | Begrotings

5.2.2	Behoort die bestuur van Zizi Klerewinkel tevrede te wees met die wyse waarop debiteure hulle rekeninge vereffen? Haal syfers aan om jou antwoord te ondersteun.
5.2.3.1	Verkope strategie:
	Identifiseer TWEE strategieë (behalwe advertensies) wat die onderneming gebruik het om hulle verkope teikens vir Desember 2023 te bereik het. Haal syfers aan.
	Verduidelik of hierdie goeie strategieë was al dan nie. Verskaf EEN punt met syfers.

SESSIE 6 | Voorraadstelsels

Deurlopende voorraadstelsel: Koste van verkope en Handelsvoorraad toon die beweging van die voorraad.

Periodieke voorraadstelsel: Handelsvoorraad word vervang met Aankope rekening. Daar is geen Koste van verkope rekening nie.

AKTIWITEIT 6.1

Cleo Winkels verkoop sportklere. Die besigheid gebruik die periodieke voorraadstelsel en pas 'n winsopslag van 50% op alle produkte toe.

GEVRA:

- 6.1.1 Bereken die koste van verkope vir die periode geëindig 30 Junie 2023.
- 6.1.2 Bereken die bruto wins vir die jaar.
- 6.1.3 Bereken die werklike winsopslag persentasie behaal.
- 6.1.4 Verskaf TWEE redes waarom die besigheid nie die beoogde winsopslag behaal het nie.

INLIGTING:

Die onderstaande inligting is geneem uit die Algemene Grootboek op 30 Junie 2023.

Beginvoorraad	R96 000
Verkope	378 000
Aankope	229 200
Vrag op aankope	43 200
Vrag op verkope	39 600
Aankope teruggestuur	39 800
Debiteureafslag	50 200
Ander bedryfsuitgawes	129 600

SESSIE 4 | Finansiële state**Geen inskrywings is vir die volgende transaksies gemaak nie:**

- A. 'n Faktuur vir goedere aangekoop ter waarde van R1 600 is verkeerdelik aangeteken as R1 060. Die fout moet reggestel word.
- B. Cleo neem handelsware vir persoonlike gebruik op 20 Junie 2023 teen 'n kosprys van R400. Die verkoopprijs is R1 200.
- C. 'n Debiteur het goedere met 'n verkoopprijs van R3 600, op 30 June 2023 teruggestuur. Volgens hom het hy dit nie bestel nie.
- D. 'n Faktuur vir goedere op krediet gekoop op 25 Junie 2023 van Junaid Handelaars is nie aangeteken nie. Die faktuur toon die kosprys van R1 350 en die afleweringkoste van R200.
- E. Goedere teruggestuur aan krediteure, R2 600, aan die einde van die rekeningkundige periode is nog nie aangeteken in die boeke nie.
- F. Na inagneming van al die bogenoemde, toon die fisiese voorraadopname op 30 June 2023 handelvoorraad op hande van 84 200.

SESSIE 6 | Voorraadstelsels

AKTIWITEIT 6.1 (Antwoordblad)

6.1.1 Koste van verkope vir die periode geëindig 30 Junie 2023

KOSTE VAN VERKOPE	

6.1.2	Bereken die bruto wins vir die jaar.
6.1.3	Bereken die werklike winsopslag behaal.
6.1.4	Verskaf TWEE redes waarom die besigheid nie beoogde winsopslag behaal het nie.